

A 89/7/5

Arrest van 10 december 1990
in de zaak A 89/7

Inzake :

OPENBAAR MINISTERIE EN LESAFFRE

tegen

CUYVERS

Procestaal : Nederlands

Arrêt du 10 décembre 1990
dans l'affaire A 89/7

En cause :

MINISTERE PUBLIC ET LESAFFRE

contre

CUYVERS

Langue de la procédure : le néerlandais

2.

BENELUX-GERECHTSHOF

in de zaak A 89/7

1. Gezien het afschrift van het arrest van het Hof van Beroep te Antwerpen, zevende kamer, rechtdoende in correctionele zaken, gewezen op 20 oktober 1989 in de zaak griffienummer 1936, notitienummer 1254.P88, van het openbaar ministerie en de burgerlijke partij Marc Lesaffre tegen 1. Frank Cuyvers, beklaagde, 2. Roger Cuyvers en 3. Alfonsine Leyssens, civielrechtelijk aansprakelijke partijen, allen wonende te Merksem, alsmede het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, vrijwillig tussenkomende partij, alsook in de zaak van de hiervoren onder 2 en 3 genoemden, handelende in eigen naam en als burgerrechtelijk aansprakelijke ouders van de genoemde minderjarige Frank Cuyvers tegen de verzekeringsmaatschappij N.V. Zurich, gevestigd te Brussel, tot tussenkomst gedaagde partij, bij welk arrest overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof, hierna genoemd het Verdrag, een vraag van uitleg van de artikelen 1, 2 en 3 van de Gemeenschappelijke Bepalingen behorende bij de Benelux-Overeenkomst van 24 mei 1966 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, hierna genoemd de Gemeenschappelijke Bepalingen, aan het Hof wordt gesteld ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

2. Overwegende dat de feiten die aan de vraag ten grondslag liggen, volgens het arrest, kunnen worden samengevat als volgt :

2.1. Op 29 november 1986 nam de toen zestienjarige Frank Cuyvers te Antwerpen-Merksem de personenauto die toebehoorde aan zijn oom André Leyssens bedrieglijk weg. Toen hij met die auto de openbare weg bereed, werd hij betrokken in een ongeval, dat voor de partij Marc Lesaffre stoffelijke schade tot gevolg had.

2.2. Roger Cuyvers, vader van en civielrechtelijk aansprakelijke voor de beklaagde Frank Cuyvers, had met de door de regering erkende verzekeringsmaatschappij N.V. Zurich een verzekeringscontract gesloten van het type "Burgerrechtelijke aansprakelijkheid familiale" waarvan artikel 3.2° bepaalt :

3.

"Voor de landmotorvoertuigen of de spoorvoertuigen die onderworpen zijn aan een bij de wet verplichte verzekering, wordt slechts dekking verleend voor de schade door verzekerden aan derden veroorzaakt wanneer de verzekerden een soortgelijk voertuig besturen zonder de daartoe wettelijk vereiste leeftijd te hebben bereikt en buiten medeweten van hun ouders, van de personen die ze onder hun hoede hebben en van de houder van het voertuig" ; het arrest vermeldt nog : "dat blijkens artikel 9 de vergoeding wegens materiële en lichamelijke schade beperkt wordt tot een plafond van respectievelijk 25 en 500 miljoen frank ; dat tenslotte in artikel 10 van de polis een beding ten behoeve van derden wordt voorzien" ;

2.3. Frank Cuyvers werd, voor zover hier van belang, voor de Correctionele Rechtbank te Antwerpen vervolgd wegens het strafbaar feit vermeld in de telastelegging A, luidende als volgt :

"Met inbreuk op de artikelen 1, 2 § 1 en 18 §§ 1, 3 en 19 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, op de openbare weg of op terreinen die toegankelijk zijn voor het publiek of voor een zeker aantal personen die het recht hebben om er te komen bestuurder te zijn geweest van een motorrijtuig, zonder dat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe dit motorrijtuig aanleiding kan geven gedekt was door een verzekering welke aan de bepalingen van deze wet beantwoordt" ;

2.4. De ouders van de beklaagde, de genaamde Roger Cuyvers en Alfonsine Leyssens, werden als civielrechtelijk aansprakelijken voor hun minderjarige zoon Frank Cuyvers gedagvaard ; de benadeelde, Marc Lesaffre, stelde zich burgerlijke partij tegen de beklaagde, de civielrechtelijk aansprakelijke partijen en tegen het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds, dat vrijwillig was tussengekomen ;

2.5. De Correctionele Rechtbank te Antwerpen verklaarde bij op tegenspraak gewezen vonnis van 20 juni 1988 de beklaagde schuldig, veroordeelde hem strafrechtelijk en veroordeelde hem alsmede zijn

4.

ouders, als civielrechtelijk aansprakelijke personen, en het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds in solidum om aan de benadeelde schadevergoeding te betalen ;

2.6. Op het hoger beroep van de beklaagde, de civielrechtelijk aansprakelijke partijen en het openbaar ministerie werden ook bij arrest van 30 augustus 1988, gewezen bij verstek ten aanzien van de beklaagde en de civielrechtelijk aansprakelijke partijen en op tegenspraak jegens de andere partijen, door het Hof van Beroep te Antwerpen strafrechtelijke veroordelingen uitgesproken en werd, op civielrechtelijk gebied, het beroepen vonnis bevestigd ;

2.7. Na verzet van de beklaagde en de civielrechtelijk aansprakelijke ouders lieten beide laatstgenoemden voor het hof van beroep de N.V. Zurich dagvaarden ten einde in de procedure tussen te komen opdat het te verlenen arrest ook voor deze bindend wordt verklaard ;

2.8. De beklaagde en het Gemeenschappelijk Motorwaarborgfonds voerden voor het hof van beroep aan dat de civielrechtelijke aansprakelijkheid waartoe het genoemd gebruik door de beklaagde van de auto van zijn oom aanleiding had gegeven, gedekt was door de verzekering die Roger Cuyvers met de N.V. Zurich had gesloten, nu die verzekering volgens hem beantwoordde aan de voorschriften van de artikelen 1, 2 en 3 van de wet van 1 juli 1956 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen ;

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

3. Overwegende dat het hof van beroep, alvorens nader recht te spreken, het Benelux-Gerechtshof heeft verzocht "de artikelen 1, 2 en 3 van de gemeenschappelijke bepalingen behorende bij de overeenkomst betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen uit te leggen en meer bepaald nader toe te lichten of

5.

de verzekeringsovereenkomst burgerrechtelijke aansprakelijkheid familiale, afgesloten tussen de burgerrechtelijk aansprakelijke partij, in casu de vader van beklagde, en de door de regering erkende verzekeringsmaatschappij N.V. Zurich, te beschouwen is als een aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, wanneer in de polis, die een beding ten behoeve van derden voorziet, bepaald wordt dat voor de landmotorvoertuigen of de spoorvoertuigen, die onderworpen zijn aan een bij de wet verplichte verzekering, slechts dekking verleend wordt voor de schade door verzekerden aan derden veroorzaakt, wanneer de verzekerden een soortgelijk voertuig besturen zonder de daartoe wettelijk vereiste leeftijd te hebben bereikt en buiten medeweten van hun ouders, van de personen die ze onder hun hoede hebben en van de houder van het voertuig, met beperking van de vergoeding wegens materiële en lichamelijke schade tot respectievelijk 25 en 500 miljoen frank" ;

4. Overwegende dat het Hof overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het Verdrag aan de Ministers van Justitie van België, van Nederland en van Luxemburg een door de griffier gewaarmerkt afschrift van het vorengenoemde arrest van het hof van beroep heeft gezonden ;

5. dat de Ministers van Justitie geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een schriftelijke uiteenzetting in te dienen ;

6. Overwegende dat geen der partijen een memorie heeft ingediend ;

7. Overwegende dat de plaatsvervangend advocaat-generaal H. Lenaerts op 7 februari 1990 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

8. Overwegende dat uit het relaas de feiten volgt dat de hier ter sprake komende verzekeringsovereenkomst niet de burger-

6.

rechtelijke aansprakelijkheid waartoe een bepaald motorrijtuig aanleiding kan geven, maar wel de aansprakelijkheid van bepaalde personen voor het geval dat zij incidenteel enig motorrijtuig besturen in de omstandigheden die in de polis omschreven zijn ;

9. Overwegende dat de vraag van het hof van beroep hierop neerkomt : is een verzekering als in de vraag omschreven te beschouwen als een aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, in de zin van de Gemeenschappelijke Bepalingen ;

10. Overwegende dat, zoals het Benelux-Gerechtshof in zijn arrest van 17 maart 1986 in de zaak A 84/4 heeft overwogen, de artikelen van de Gemeenschappelijke Bepalingen niet van toepassing zijn op de in de vraag bedoelde "verzekering van de incidentele bestuurder" die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid dekt van een bepaalde persoon voor het geval dat hij een motorrijtuig, welk dan ook, bestuurt ;

11. dat immers zowel de Overeenkomst als de daarbij behorende Gemeenschappelijke Bepalingen uitgaan van en uitsluitend betrekking hebben op een verzekering waarvan het onderwerp is de burgerrechtelijke aansprakelijkheid waartoe een bepaald motorrijtuig aanleiding kan geven ;

12. dat zulks in het bijzonder blijkt uit de eerste paragraaf van artikel 3 der Gemeenschappelijke Bepalingen, volgens welke bepaling "de verzekering" - dat is de verzekering waarop de Overeenkomst en de Gemeenschappelijke Bepalingen betrekking hebben - behoudens de in de slotwoorden vervatte uitzondering, de burgerrechtelijke aansprakelijkheid moet dekken van de eigenaar, van iedere houder, van iedere bestuurder van het verzekerde motorrijtuig, alsmede die van ieder die wordt vervoerd met dat motorrijtuig ;

7.

13. Overwegende dat uit het hiervoren onder de nummers 8 tot 12 overwogene volgt dat op de vraag van het hof van beroep moet worden geantwoord dat, wanneer in een polis "burgerrechtelijke aansprakelijkheid familiale", als bedoeld in de vraag, bepaald wordt dat voor de landmotorvoertuigen of de spoorvoertuigen, die onderworpen zijn aan een bij de wet verplichte verzekering, slechts dan dekking verleend wordt voor de schade door verzekerden aan derden veroorzaakt, wanneer de verzekerden een soortgelijk voertuig besturen zonder de daartoe wettelijk vereiste leeftijd te hebben bereikt en buiten medeweten van hun ouders, van de personen die ze onder hun hoede hebben en van de houder van het voertuig, de op grond van zodanige polis gesloten overeenkomst niet te beschouwen is als een aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in de zin van de Gemeenschappelijke Bepalingen ;

14. dat een in de overeenkomst vervat beding ten behoeve van derden aan het vorenstaande niet afdoet ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

15. Overwegende dat het Hof volgens artikel 13 van het Verdrag de kosten moet vaststellen, welke op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover dit in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

16. dat krachtens de Belgische wetgeving de honoraria van de raadslieden van partijen niet zijn begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ;

17. dat op de behandeling voor het Hof geen andere kosten zijn gevallen ;

8.

18. Uitspraak doende op de door het hof van beroep bij arrest van 20 oktober 1989 gestelde vraag ;

19. Gelet op de conclusie van de plaatsvervangend Advocaat-Generaal H. Lenaerts ;

VERKLAART VOOR RECHT :

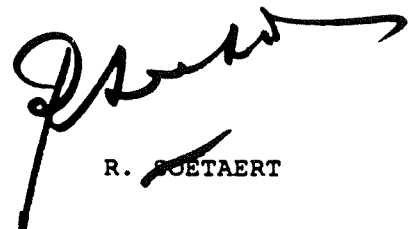
20. Wanneer in een polis "burgerrechtelijke aansprakelijkheid familiale" bepaald wordt dat voor de landmotorvoertuigen of de spoorvoertuigen, die onderworpen zijn aan een bij de wet verplichte verzekering, slechts dan dekking verleend wordt voor de schade door verzekerden aan derden veroorzaakt, wanneer de verzekerden een soortgelijk voertuig besturen zonder de daartoe wettelijk vereiste leeftijd te hebben bereikt en buiten medeweten van hun ouders, van de personen die ze onder hun hoede hebben en van de houder van het voertuig, is de op grond van zodanige polis gesloten overeenkomst niet te beschouwen als een aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen in de zin van de Gemeenschappelijke Bepalingen ;

21. Een in de overeenkomst vervat beding ten behoeve van derden doet aan het vorenstaande niet af.

Aldus gewezen door de heren F. Hess, president, R. Soetaert, eerste vice-president, H.L.J. Roelvink, P. Kayser, R. Everling, rechters, F.H.J. Mijnsen, W.J.M. Davids, J.R. Rauws, J. De Peuter, plaatsvervangende rechters,

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel op 10 december 1990, door de heer R. Soetaert, voornoemd, in aanwezigheid van de heren H. Lenaerts, plaatsvervangend advocaat-generaal, en C. Dejonge, waarnemend hoofdgriffier.

C. DEJONGE

R. SOETAERT